

Slavíme Velikonoce

Ahoj děti,

tento týden si budeme povídat o nejdůležitějších svátcích jara a to Velikonocích.

Podíváme se, jak a proč se slaví, i jaké další jarní obřady
a tradice lidé dodržují.

Tradice velikonočních svátků

Na velikonoční svátky se určitě všechny děti moc těší. Barvíme vajíčka, pleteme pomlázky (nebo si je letos koupíme :)), vázy zdobíme kočičkami. Chystáme se na koledu a radujeme se z prvních teplých dnů.

Lidé vždy v tento čas olavovali probuzení přírody, která v zimě odpočívala. S návratem hřejivých dnů rostliny i živočichové obnovují své síly. Rostliny rozkvétají, zvířata přivádějí na svět svá mláďata. Jaro je zkrátka nositelem nového života. Proto je také symbolem jara a Velikonoc vajíčko - z vajíčka se rodí nový život.

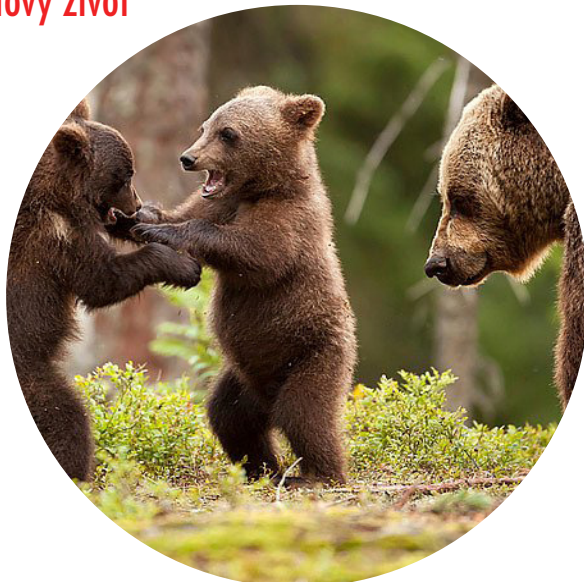
Velikonoční svátky, tak jak je známe a slavíme téměř všude ve světě, jsou především oslavou znovuzrození Ježíše Krista. Připomínáme si Ježíšův život, jeho smrt na kříži a vzkříšení. Pro křesťany je to dokonce nejstarší a nejdůležitější svátek. Poukazuje na to, že život je silnější než smrt (v přírodě symbolizuje smrt zima, jaro symbolizuje život).

Zimní spánek

Nový život

Vynášení Smrtky

Velikonočním svátkům předchází ještě jedna důležitá událost,
a tou je vynášení Smrtky nebo také Moreny.

Je to jeden z vůbec nejstarších lidových obřadů u nás.

Slavil se v den jarní rovnodennosti (20. nebo 21. 3.).

Starodávný zvyk vynášení smrti coby symbolu smutné zimy a vítání veselého jara
se na mnoha místech udržuje dodnes.

Smrt vynášeli jen mladí

S figurínou smrti obcházela děvčata (někde všechna mládež a děti) vesnici, koledovala, zpívala a nakonec vynesla za ves. Ačkoliv byl tento zvyk velkou událostí pro všechny, do přípravy a vynášení smrti se zapojovali výhradně mladí lidé a děti. Dospělí pouze přihlíželi a bavili se. Podle moravské pověry se musí obřadu z každého domu ve vsi zúčastnit alespoň jeden chlapec, v opačném případě v tomto domě někdo do roka zemře.

Jak se zbavit smrti

Když mládež vynesla smrt z vesnice, tak se jí musela nějak zbavit. Nejčastěji ji hodili do tekoucí vody (řeky nebo potoka), která ji odnesla pryč. Kde tekoucí voda nebyla, tak ji shodili ze skály, spálili nebo zahrabali do země.

Jakmile byla smrt z dohledu, všichni se rychle rozeběhli zpět domů, protože podle jedné z pověr ten, kdo po zničení smrti přijde do vsi poslední, do roka zemře. Zpět od potoka se proto nevracel spořádaný průvod, ale každý běžel doslova o život.

Při házení Smrtky do vody se zpívaly obřadní písně či recitovaly lidové říkadla.

Přišlo jaro do vsi,
kde jsi, zimo, kde jsi?
Byla zima mezi náma
a teď už je za horama.
Hu, hu, hu, jaro už je tu!

Po vynesení Smrtky často následoval ještě jeden obřad a to chození s lítem. S lítem obcházely vesnici zejména dívky. Oznamovaly, že zima je definitivně pryč a za to si vykoledovaly nějakou dobrotu.

Velikonoční týden

A jak probíhá už samotná příprava na Velikonoce?

Týden před velikonoční nedělí se nese ve znamení různých zvyků a tradic. Tomuto týdnu také říkáme pašijový a připomínáme si poslední pozemské dny Ježíšova života.

Pašijový týden otevírá modré pondělí.

MODRÉ PONDĚLÍ

1

Tento den se v kostelích vyvěšovaly modré látky. Modré pondělí však také představovalo první den jarního úklidu.

ŠEDIVÉ ÚTERÝ

2

Na šedivé úterý se vymetaly pavučiny z koutů.

ŠKAREDÁ STŘEDA

3

Škaredá středa připomíná zradu Jidáše, tedy „škaredý“ skutek. Tento den se nemáme mračit, aby se nám špatná nálada nepřipomínala každou středu. Také se vymetají saze.

ZELENÝ ČTVRTEK

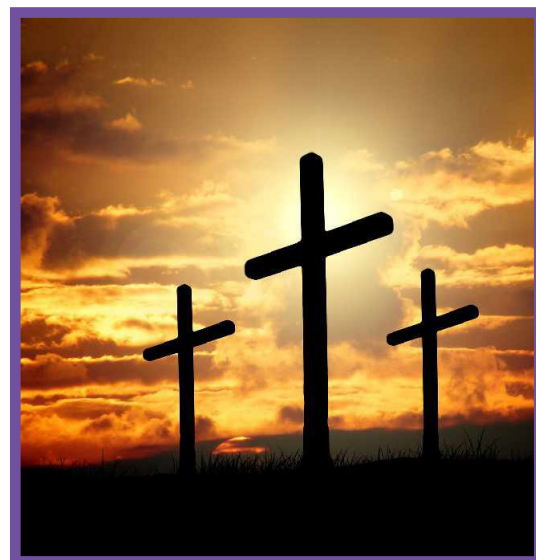
4

Na zelený čtvrtek jíme něco zeleného, abychom byli celý rok zdraví. Tento den se také nemáme hádat. Večer pak odlétají všechny zvony do Říma a nahradí je děti s řehačkami. Jejich zvuk prý vyhání nečisté síly z domů a stavení.

5

Na velký pátek zemřel Ježíš Kristus na kříži. Křesťané tento den dodržovali půst. Podle jiných zvyků se otevíraly poklady ve skalách.

VELKÝ PÁTEK

BÍLÁ SOBOTA

6

Bílá barva symbolizuje čistotu, naději a také nový život. O sobotě se ale také bílilo, uklízelo. Příprava na Hod boží velikonoční musela být důkladná. V žádné domácnosti nesměl chybět prostřený stůl, velikonoční beránek a jídáše. O Bílé sobotě můžete začít s pletením pomlázky nebo zdobením vajíček.

7

Na Boží hod velikonoční se křesťané radovali z Ježíšova vzkříšení. Tento den se svěřily velikonoční pokrmy - vajíčka, mazance, beránci (beránek je symbolem čistoty, poslušnosti a nevinnosti).

Velikonoční pondělí

Velikonoce končí starým zvykem, pomlázkou. Žena nebo dívka má být o Velikonočním pondělí pošlehána čerstvými pruty, aby byla svěží a zdravá. Dívky za pošlehání pomlázkou děkují vajíčky.

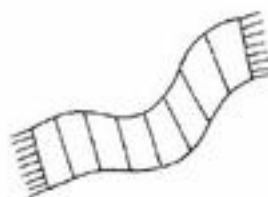
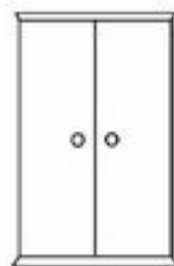
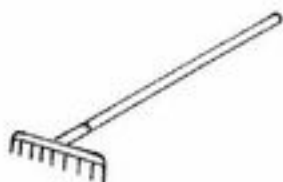
Děti se nejvíce těší z vykoledované velikonoční nadílky.

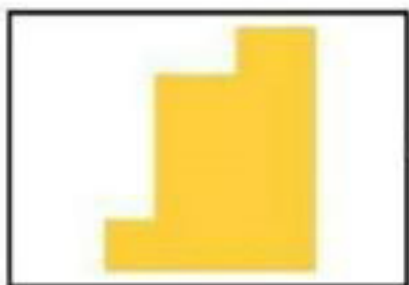
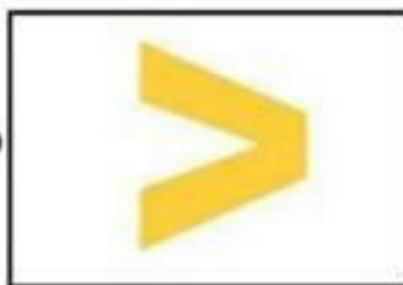
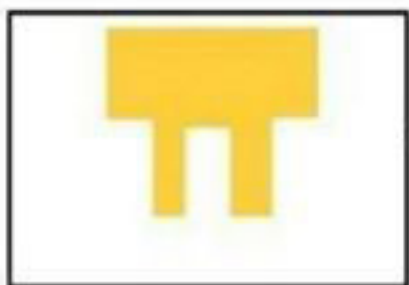
Vybarvi velikonoční vajíčko podle fantazie.

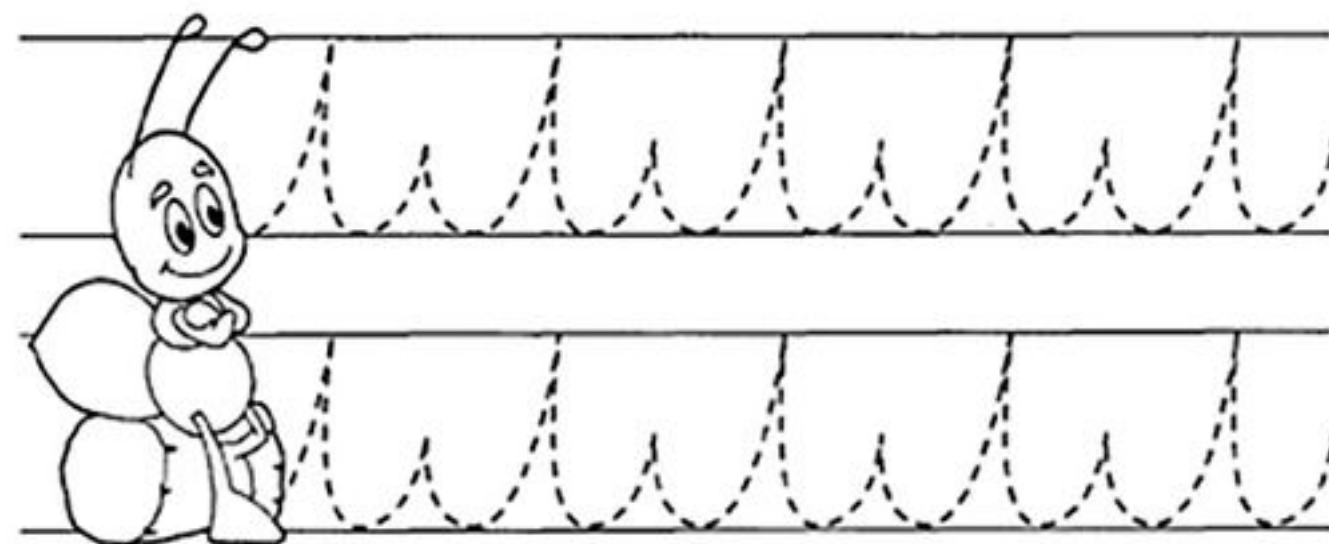
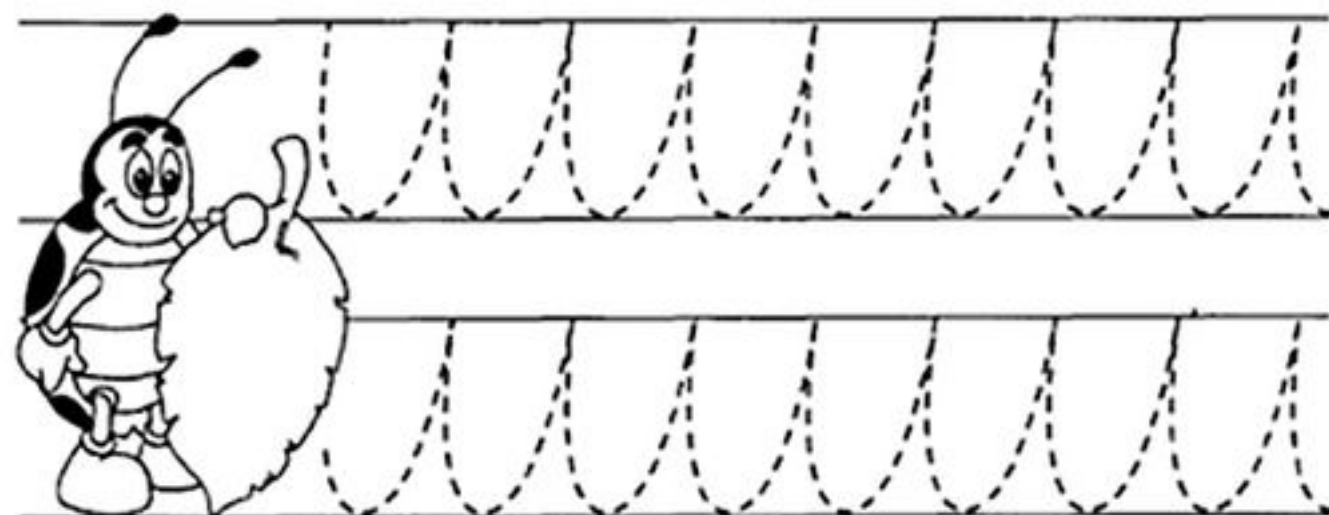
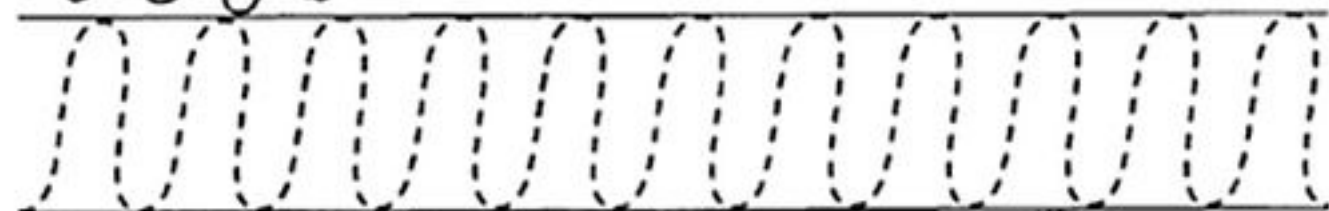
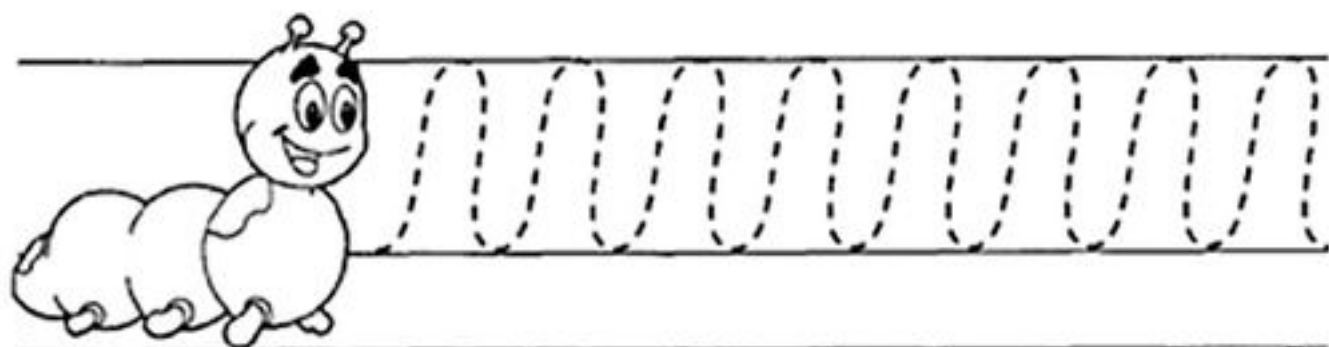

Najdi obrázek, který mezi ostatní v řadě nepatří, a vysvětli proč.

Najdi a spoj správný tvar, který jsme vystříhli.

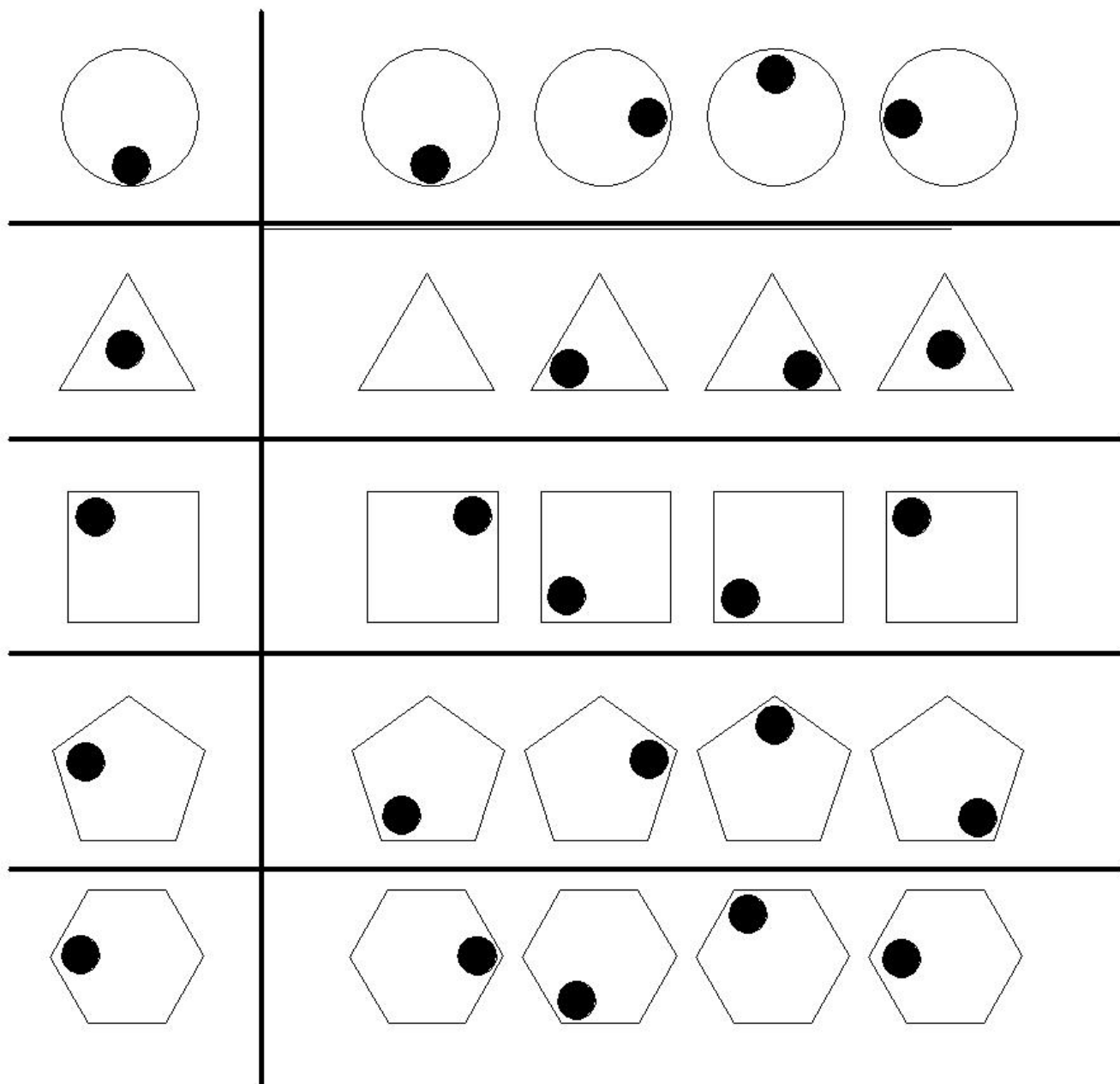
*Vybarvi z nabídky správnou číslici,
která v řadě chybí.*

1 2 3 5 6 → 4 7

5 6 7 8 10 → 9 4

4 5 7 8 9 → 6 2

Najdi shodný tvar v řadě.

Velikonoční koleda pro holky

*Hody, hody doprovody,
dejte medu, žádné vody,
nechci vody, dejte medu,
jinak od vás neodejdu.*

*A nakonec, tetičko,
dejte pěkný vajíčko.*

...a pro kluky

*Upletl jsem pomlázku,
je hezčí než z obrázku,
všechny holky, které znám,
navštívím a vymrskám,
než mi dají vajíčko,
vyplatím je maličko.*